

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Petri Niemi
Erityisasiantuntija

Oppilaan oikeus (Perusopetuslaki 11 a §)

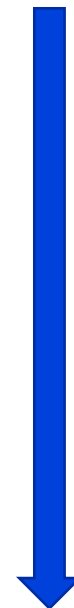
- Oppilaalla on oikeus saada **opetussuunnitelman mukaista** oppilaanohjausta.
- Sellaisella perusopetuksen oppimäärää suorittavalla oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus saada opetussuunnitelman mukaisen oppilaanohjauksen lisäksi **tarpeidensa mukaista** henkilökohtaista oppilaanohjausta (*tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus*).
- Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle annetaan **henkilökohtaista ja muuta oppilaanohjausta** sekä laaditaan **henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma**.
Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta annetaan **8. ja 9. vuosiluokalla**.

Vastuunjako

The image features a white background with abstract, flowing shapes in green and blue. A thick green band curves from the top right towards the center. A thick blue band curves from the bottom left towards the center, overlapping the green band. The shapes have soft, blurred edges, creating a sense of movement and depth.

Oppilaanohjauksen ja sen tehostamisen vaiheet

1. Oppilaanohjauksen resurssien kohdentaminen koulukohtaisesti ja tarpeen mukaan.
2. Kunnan (koulutuksen järjestäjä) siirtymävaiheen opinto-ohjauksen käytäntöjen ja tehostamistoimien määrittely.
3. Koulun siirtymävaiheen opinto-ohjauksen käytäntöjen ja tehostamistoimien määrittely.
4. **Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen toimeenpano**

Koulutuksen järjestäjä. Tarpeeseen vastaaminen

- Koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseksi käyttävien kriteerien hyödyntäminen oppilaanohjauksen resurssien kohdentamisessa.
- Perusopetuksen järjestäjän oppilaan ohjaamisen tehostamistoimen määrittely.
- Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioinnissa käytettävien kriteerien määrittely.
- Jatko-opintosuunnitelmalomakkeen laatiminen.
- Jatko-opintosuunnitelman arkistointikäytäntöjen määrittely.
- Jatko-opintosuunnitelman tiedonsiirtokäytäntöjen määrittely.
- Siirtymävaiheen opinto-ohjauksen käytäntöjen rajaaminen.
- Tehostamistoimien kuvaaminen ohjaussuunnitelmassa.

Koulu. Oppilaan oikeuden toimeenpano

- Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioinnissa käytettävien kriteerien määrittely opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla.
- Koulun tehostamistoimien kuvaaminen.
- Monialainen pedagoginen yhteistyö tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioinnissa.
- Oppilaanohjauksen käytännöistä tiedottaminen huoltajille.
- Monimuotoisen tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen toimeenpano siirtymävaiheessa.
- Tehostamistoimien kuvaaminen ohjaussuunnitelmassa.

Monialainen pedagoginen yhteistyö

- Oppilashuollon, oppimisen tuen ja tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjauksen prosessit ovat itsenäisiä. Oppilaalle ohjaus näyttäytyy kokonaisuutena.
- Oppilaan yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle, rehtorille ja opetuksen järjestäjälle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot (Perusopetuslaki 40 § 2. mom.)
- Ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn ja vastuunjako sekä työskentely monialaisissa verkostoissa, kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa, tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus, jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin, työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt. (Ks. Opetussuunnitelman perusteet kappale 1.4 ja 15.4.19)
- Siirtymävaiheen yhteistyö (Oppivelvollisuuslaki 3 luku)

Kodin ja koulun välinen yhteistyö

- Opetuksessa tulee olla yhteistyössä kotien kanssa (Peruopetuslaki 3 § 3 momentti)
- Oppilaan oikeus tarpeiden mukaiseen oppilaanohjaukseen (Perusopetuslaki 11 a § 2 momentti)
- Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arvioi ensisijaisesti oppilaanohjaaja (OPH-557-2021)
- Tieto ja tehtävä kulkevat käsikkäin (ks. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 19 §, Perusopetuslaki 11 a §, 17 § ja 40 §)

Tarpeen arviointi

The background features abstract, flowing shapes in vibrant green and blue. A thick green band curves from the top right towards the center, while a blue band curves from the bottom left towards the center, creating a sense of movement and depth.

Tekijät

- **Terveydentila**
- **Sosiaaliset syyt**
 - Vuorovaikutus
- **Oppimisen ongelmat**
 - Vieraskielisyys
 - Koulunkäyntiin suhtautuminen

Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arviointi, sosiaaliset syyt

- Sosiaalisten syyt
 - kiusaaminen
 - yksinäisyys
 - koti
 - ulkoinen konflikti
 - elämäntilanteessa tapahtunut muutos
 - sosiaalinen toimintakyky
 - kyky selviytyä vastoinkäymisistä

Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arviointi, oppiminen

Oppimaan oppimisen ongelmat

- Tavoitteen asettelun ongelmat
- Tiedon hyödyntämisen ongelmat
- Ajattelun kehittymättömyys
 - epäjohdonmukaisuus
 - epävarmuus
 - valinnan teon vaikeus

Koulunkäyntiin suhtautuminen

- koulumenestys
- poissaolot
- koulumenestyksessä tapahtunut muutos
- rikkeet
- uupumus
- motivaatiopula

Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen tarpeen arviointi, ryhmät

- Oppilaat, joilla on tai joille ollaan laatimassa henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma.
- Oppilaat, joilla on tai joille ollaan laatimassa oppimissuunnitelma.
- Oppilaat, joiden äidinkieli on muu kuin oppilaitoksen opetuskieli.

Oppilaat, joilla voi olla tehostetun oppilaanohjauksen tarve

- erityisen ja tehostetun tuen oppilaat
- vieraskieliset oppilaat
- oppilas on joutunut kiusaamisen kohteeksi
- nuorella ei ole kavereita
- nuoren kotitilanne on epävaka
- huoltaja ei hoida valvontavastuuta tai hän puuttuu nuoren koulunkäyntiin liian paljon
- nuorella on sairaus tai vamma
- nuorella on paljon epämääräisiä poissaoloja
- nuori vaikuttaa uupuneelta
- nuori ei ole motivoitunut opintoihinsa
- nuorella on joku oppimisen ongelma, vaikka hän ei saa tehostettua tai erityistä tukea
- nuoren sosiaalisessa toimintakyvyssä on puutteita
- nuori on joutunut lukuisten kurinpitoimien kohteeksi
- nuoren kyvyssä selviytyä vastoinkäymisistä on puutteita
- nuori toimii epäjohdonmukaisesti tai hänellä on vaikeuksia syy-seuraussuhteen hahmottamisessa
- nuori on epävarma tai perfektionisti
- nuorella on valinnan teon vaikeus

Jatko-opintosuunnitelma

The background features abstract, flowing shapes in vibrant green and blue. A thick green band curves from the top right towards the center, while a blue band curves from the bottom left towards the center, creating a sense of movement and depth.

Sisällön määrittely

- Oppilaalle, joka saa tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta, laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma (Perusopetuslaki 11 a §).
- Jatko-opintosuunnitelman tehtävä on edistää yhteistyötä peruskoulussa (Perusopetuslaki 3 §).
- Salassa pidettäviä tietoja ovat 30) ... asiakirjat, jotka sisältävät oppilaan henkilökohtaisten ominaisuuksien sanallista arviointia koskevia tietoja...; 32) asiakirjat, jotka sisältävät tietoja... osallistumisesta yhdistystoimintaan tai vapaa-ajan harrastuksista... (Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 24 §).
- Oppivelvollisen siirtyessä toisen koulutuksen järjestäjän koulutukseen aikaisemman koulutuksen järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä viipymättä toimitettava oppivelvollisen **koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot** uudelle koulutuksen järjestäjälle (Oppivelvollisuuslaki 23 §)
- Henkilötietojen käsittelyä määrittää EU:n Tietosuoja-asetus ja Tietosuojalaki

Jatko-opintosuunnitelma

Ei siirretä

Vahvuudet (!)

- kielitaito
- erityisosaaminen

Suunnitelma ohjauksesta

- työelämään tutustuminen
- jatkokoulutukseen tutustuminen
- oppimisen ohjaaminen

Siirretään, jos välttämätöntä

Urasuunnitelma

Jatko-opintosuunnitelma

Arkistointi

- Perusopetuslain 11 a §:ssä (1216/2020) mainittu jatko-opintosuunnitelma on arkistoitava asiakirja, **kun se on laadittu osana tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta.**
- Arkistolain 8 pykälän mukaan arkistonmuodostajan on määrättävä, miten sen arkistotoimen suunnittelu, vastuu ja käytännön hoito järjestetään.

Tiedonsiirto

The image features a white background with abstract, flowing shapes in green and blue. A thick green band curves from the top right towards the center. A thick blue band curves from the bottom left towards the center, overlapping the green band. The shapes have soft, blurred edges, creating a sense of movement and fluidity.

Tieto, mikä vaikuttaa ohjaukseen, on välttämätöntä

- Pääsääntöisesti peruskoulussa laadittu jatko-opintosuunnitelmaa **ei ole tarpeen siirtää toiselle asteelle**. Halutessaan opiskelija voi luovuttaa perusopetuksen aikana laaditun suunnitelman koulutuksen järjestäjälle.
- Oppivelvollisen siirtyessä toisen koulutuksen järjestäjän koulutukseen aikaisemman koulutuksen järjestäjän **on** salassapitosäännösten estämättä viipymättä **toimitettava** oppivelvollisen koulutuksen järjestämisen kannalta **välttämättömät tiedot** uudelle koulutuksen järjestäjälle (Oppivelvollisuuslaki 23 §)